

Anna Punsoda

ELS LLITS DELS ALTRES

• PREMI ROC BORONAT •

AMS
TER
DAM

Anna Punsoda

ELS LLITS DELS ALTRES

Premi Roc Boronat 2018

**AMS
TER
DAM**

 ONCE
CATALUNYA

L'autora d'aquesta obra ha rebut un ajut a la creació d'obres literàries en llengua catalana.

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Primera edició: octubre del 2018

© Dels textos: Anna Punsoda, 2018

© d'aquesta edició:

Ara Llibres, sccl
Pau Claris, 96, 3r 1a
08010 Barcelona
www.arallibres.cat

L'equip editorial de Som Ara Llibres que ha treballat en aquest volum està integrat per Marta Abella, Miquel Adam, Aida Chavarria, Joan Carles Girbés, Sònia Herrera, Eduard Hurtado, Maika Pascual, Enric Rújula, Joan Sanabria i Roser Sebastià.

Disseny de la col·lecció: Setanta (www.setanta.es)

Imatge de coberta: © Lucas Zimmermann

Correcció: Elisabet Kamal i Ariadna Saballs

Fotocomposició: Infillibres, S. L.

ISBN: 978-84-16743-78-0

Dipòsit Legal: B 18428-2018

som* ara llibres

Amsterdam és el segell editorial de Ficció de Som, un grup cooperatiu que vol dotar la societat d'una indústria cultural i de comunicació innovadora i sòlida.

Perquè la cultura ens fa ser qui som: col·lectiu, societat, país.

Més informació: www.som.cat.

Aquest llibre s'ha imprès a Liberdúplex amb paper ecològic i lliure de clor, òfset cru de 80 grams, i ha estat compaginat amb cos 11 de la tipografia Mercury Text G2.

Tots els drets reservats als titulars del *copyright*.

som* la cultura de tots

Als meus pares

*I hear babies crying, I watch them grow
They'll learn much more than I'll never know
And I think to myself what a wonderful world*

La sortida

AQUELL CARTELL DE SORTIDA VA SER la meva salvació. Només hi havia sigut mitja hora, mitja hora i havia tocat el dos, però la visita m'havia deixat rebregada i no em veia amb cor de conduir fins a Barcelona. Què eren? Tan sols una casa vella, una dona vella i una història vella. I en canvi podien ensorrar-m'ho tot.

Encara no havia deixat enrere la plana i feia la boira espessa de molts hiverns d'abans. A poc a poc, sense guipar-m'hi gaire, vaig agafar l'antiga Nacional. Passats uns semàfors, a mà dreta, vaig reconèixer la gasolinera. La botiga on robàvem gelats mentre el negre que hi despatxava corria a salvar el seu gos, un petaner ple de lleganyes que apedregàvem, també era la mateixa.

Recordava aquella fonda dels meus anys d'escola, perquè la duien els avis d'una nena amb qui havia compartit molts cursos, coneguda perquè sabia fer petons d'amor i perquè se li havia mort el germà penjant-se d'una corda. Després va deixar l'escola i només vaig sentir-ne explicar històries negres de metges i interns.

Si als anys noranta aquella fonda feia goig, o a mi m'ho semblava perquè era lluent, grossa i hi havia màquines per pescar ninots amb uns braços de metall, ara feia molta pena: a la fatxada tot eren aigües de ronya, el cartell amb el nom familiar penjava mig rovellat, el circuit de rodes de tractor on solíem jugar era ple de trastos.

No vaig poder aparcar més que al final d'una corrua de camions i dins del cotxe estant vaig fer tots els exercicis. Eren cinc exercicis per arrelar-me, per relligar el cos i l'esperit, per notar una mena de fil que m'anava del cap als peus travessant-me per dins i em reunia en mi, perquè quan tens el cap fugit i el cos descontrolat pots fer qualsevol cosa. És clar que era una gimnàstica per a idiotes, però tot era millor que aquella sensació.

Dient els meus gestos en silenci, per prendre consciència d'aquell cos que em duia als llocs, vaig fer un tomb entre els camions i les rodes de tractor, i vaig escriure al Robert per dir-li que faria tard. Tenia dues hores de viatge i per tornar a agafar el cotxe primer m'havia de calmar. No fer res en aquell estat: això era bàsicament el que havia après de mi mateixa els últims tres anys.

Al costat d'uns gronxadors plens de verdet i de tolls, un gat rondava un ocell mort. Ja era massa ressec perquè pogués treure'n res, però va fer-me llàstima i vaig voler espantar el gat, que era blanc, esquitxat de negre i ros, i tan prim que feia angúnia. Vaig posar el peu al fang i no vaig espantar el gat, que només va recular una mica, esperant l'hora d'escurar aquells ossos. No es pot salvar un ocell mort, vaig pensar, i només tenim pena de la nostra derrota. Estava molt anguniosa.

Quan vaig decidir-me a entrar a la fonda, ja hi havia alguns homes sopant. Una dona va acompanyar-me fins a una taula llarga i ampla, al fons de tot. Després de llençar un paperot i uns coberts a sobre el tauló, em va mirar de dalt a baix. Em va agafar vergonya per les botes brutes, encara que el terra era brut, com la paret que es veia entre els pòsters de muntanyes nevades i d'equips de futbol.

—Claustre?

Era la germana del penjat. Fent un esforç vaig poder reconèixer-la. Era alta i prima com abans. Tenia els cabells llisos i pobres com abans. Les mateixes pales separades. Però se li havia desfet la cara. Pòmuls avall, llavis avall, uns ulls tristos que li queien dels costats explicant cent desgràcies. Només mirar-la ja volia girar cua i marxar.

—No ens havíem vist més. Que hi puges gaire, aquí?

—Ara més, perquè la meva mare s'ha fet gran i viu sola a casa dels meus avis.

—Però que no éreu molts, a la masia?

—Abans, sí. Els meus avis van morir després d'acabar l'escola. L'oncle Magí i les dues ties també han mort els últims anys. Només són vius el Vicenç i l'oncle Jaume, el que venia més a la parròquia. No sé si te'n recordes, és en una residència a Montblanc.

Va seure amb mi a la taula i va fer venir un noi jove que era a la barra.

—Encara no t'agrada res?

Va preguntar-me això com podia preguntar-me l'hora. Va fer-me riure de cor, ben fort, però un grup d'homes discutia cridant en una altra taula i a més hi havia la televisió

de fons. Tan pàl·lida, amb aquells ulls sense brillantor, no veia clar que li arribés al cap el que li deia.

—Ara ja menjo de tot.

Va triar per a totes dues. I aleshores, també sense to, faltant-li esperit per posar intenció a les paraules, va explicar-me que els seus avis també havien mort, que el seu pare també havia mort i que la seva mare era viva només en certa manera, perquè perdia molt del cap i la confonia amb una tia conca i difunta de les Borges.

—La història del teu germà va córrer temps pels passadissos de l'escola. Deien que si els teus pares l'havien fet fora de casa. Però també deien que a tu t'havien portat a un hospital. Que ja no parlaves...

Ni els últims anys d'institut, ni el curs que vaig perdre després, i encara menys el temps que ja vaig ser a Barcelona o a l'estranger, vaig pensar en què devia haver-se fet d'aquella gent tan malastruga i estranya de la fonda.

—Si no s'hagués matat ell, potser qui faltaria seria jo —va fer, finalment. Me la mirava i em preguntava en què canviaria aquella dona quan fos morta—. Em sap greu per tots els altres. Però hi ha coses que no poden amagar-se, no et sembla?

No recordo en quin moment vam deixar de parlar de la seva història tèrbola i vam posar-nos a parlar de mi. Havia arribat a aquella fonda per matar una casa vella, una dona vella i una història vella, per fer cinc exercicis d'arrelament i una sèrie de respiracions, i em vaig trobar explicant la meua vida a una dona molt alta a qui confonien pels morts, encallada en una fonda i en el fantasma d'un germà que, segons va dir, s'havia penjat després de forçar-la.

Em costava entendre que aquella dona hagués continuat vivint allà, entre pòsters tronats i records que tenia vivíssims, jo que no vaig començar a entendre i a pair res del que duia a dins fins que no vaig ser lluny de Lleida i de la masia.

Tot pot amagar-se, però hi ha històries que són aguilots pessigant-te el fetge. Les espantes i et tapes com pots el forat que t'han obert. Aprens a caminar tort i foradat, amb un braç dedicat a espantar bèsties. Perquè a tu què t'interessa? A tu t'interessa caminar. Aleshores camines tort, foradat i tolit d'un braç, com si no es pogués avançar d'una altra manera. Fins al dia que vols viure i necessites les dues mans.